

myslně mžourajícímá očkama — dnes obhroublý advokát s uměle ohřátým pathosem ve službě svého hospodského stolu!

A tak rozumí se a je všecko, co říká a vykládá, docela samozřejmé. Úžasné bylo by, kdyby to bylo jiné — v pražském literárním Kocůrkově.

Rozumí se, že nyní, kdy p. Sezima „mluví“, jest *on*, Karel Sezima, veliký pán, strašně chytrý a důmyslný, který mne neustále ironisuje a jen jen srší moudrostí, výmluvností a duchaplností, — a já hlupák, který neumí počítat do pěti, mluví nesmysly a naivností a řekne dnes něco, aby to — zapomněl zítra.

A rozumí se dále samo sebou, že povolil-li mně něco p. Sezima změnit na brožuru a uznal-li nějakou moji námitku — jest to jen proto, že vlastně byla to *jeho* námitka, již vysloviti dostalo se mně jen nezaslouženého štěstí.

A rozumí se dále samo sebou, že hned, jakmile se zjeví v mém pokoji jeho výrazná pohněvaná tvář a zabuší jeho mužné lví srdce, již se třesu, matu, couvám a smlouvám kompromis, který ovšem našemu nadmužovi je něco strašně odporného. Byl by mne proto hned již tenkrát *brevi manu* odpravil — nebýt slabosti p. Kamprovy a jiných „přátel“. Ti, žel, zadrželi mu tenkrát mstivý meč v mužné ruce a jsou tak příčinou jeho blamáže: že totiž po celý květen a červen až do věkopamát-ného 9. července se mně dvořil a poklonkoval v „Lit.“ i v „Rad. listech“... Pokládal to patrně za nejvhodnější prolog k nastávající popravě.

A rozumí se dále samo sebou jako u všech služek, že síla p. Sezimova jest v *pikantních narážkách*.

Paň Dyk napověděl, jak „famiálně“ jsem se bavil 24. května s „Kruhem“, a p. Sezima zdůrazňuje v pikantních závorkách: „*ano, velmi famiálně*“ („Rad. listy“ 30. července). Čtenáři, myslí si přitom, že buď jsem ležel v objetí s p. Dykem nebo p. Kamprem, nebo že jsem vypravoval pánům klepy o svých známých. Vyber si, laskavě, dušičko!

A rozumí se dále samo sebou, že mne má první a poslední schůzka s kusým výborem „Kruhu“ k smrti nadchla a že jsem zatoužil po opakování — neměl-li jsem zemřít. Ach, smět jen ještě jednou v životě dýchat jeden a týž hospodský kouř s Olympickými, obdivovat se duchaplnému kašli p. Dykovu nebo blouznivé lici p. Kamprově! Ach, jen jednou ještě v životě přiblížit se p. Jelínkovi a zmirat oslepen jeho nejnovější kravatou!

A rozumí se, že prosím p. Sezimu na kolenou, aby mne zase „vzal s sebou“. A rozumí se, že Olympičtí o tom nechtějí ani slyšet: není nám rovnocenný! A rozumí se dále ještě samo sebou: neuznal-lis kufr literární služby za nejdůležitější věc na světě, nevyčetil-lis jeho nesmírnou důležitost, jsi ztracen a odsouzen na věky věkův, a rozešel-li jsi se s ním, jsi již vyvržencem a psancem ze vši společnosti a tulákem před tvářmi země. A tak také náš delikátní a vtipný mládenec radí mně na konci svého říkání, co si mám vzíti s sebou, až zase půjdu mezi lidi... ovšem: *budou-li kde ještě státi o jeho společnost*. Slyšíte literární služku: Vyvržencem a psancem slouiti budeš, neboť nepochopilš dějnotvornou literární politiku moji a mého hospodského stolu! Nepochopilš, že Karel Sezima jako člen a výbor „Kruhu“ jest mírou světa: půlí jej jako apokalyptický meč — dělí, váží, soudí. Kdo s ním — blahoslaven, kdo proti němu — štvanec, psanec!

A rozumí se také samo sebou, že literární služka akcentuje vždy a všude své

srdce, čestně, věrně, upřímně, mužně. To podává vám všude na míse přímo pod nos. A na dotvrzenou svých slov bije se *mužně do mužně* nažehlené náprsenky, až to duní po půli petiového sloupce. Takového nevkusu jest schopna právě jen ona.

Ano, to všecko se rozumí samo sebou v tom literárním Kocůrkově, kterým jest Praha. Není nevkusu, není beztaktnosti, není malodušnosti a hrubosti, která by se tu sama sebou nerozuměla.

A není nevkusu a hlouposti, již by nebyl schopen takový pospolkařený literární tovaryš — člen literárního spolku, který dvě léta od svého založení scházel se jednou týdně při plzeňském a klepařil a flachal, a nyní, v třetím roce, vzchopil se k prvnímu svému „činu“. Sepsal a vytiskl hubenou a slaboučkou brožurku a čeká nyní, že země se rozstoupí a skály rozpuknou. Běda ti, nepokloníš-li se dost hluboko před tímto novinářským cárem! Rozzuřený kominík nebo veterán, jemuž jsi pohaněl spolkový prapor, jest vedle takového literárního kadetka hotovým gentlemanem.

S. srpna 1904

Usvědčení lháře

K. Sezimovi

Dovídám se teprve dnes — byl jsem do nedávna mimo Prahu a mimo Čechy — o poslední odpovědi p. Sezimově v „Rad. listech“, o sottisách a urážkách, které na mne vychrlil.

Nehodlám vůbec *polemisoval* s p. Sezimou — nehodlám proto, poněvadž polemika jest mně debatou o myšlenkách, jest rozpravou s někým, kdo *má po pravdě stejnou touhu jako já sám*, kdo jedná alespoň *bona fide* — *poctivě*.

Ale této základní podmínky u p. Sezimy není: p. Sezima totiž *vědomě lže*. S lidmi, jako jest on, se nepolemisuje: takoví lidé se jen usvědčují — a jde se mimo.

V „Rad. listech“ z 30. 7. t. r. (č. 60) str. 3 v prostředním sloupci nahoře píše p. Sezima: „*V pravdě nestáli jsme o podpis p. Šaldův nijak více, než o podpis jiných pánů, jež usnesli jsme se mimo Kruh vyzvat k součinnosti* — p. Sovův nebo p. Procházkův na příklad.“

Nuže, mám v rukou list p. Sezimův mně adresovaný, z něhož jest patrné, že lže: že stál o můj podpis více než o podpisy jiných, že mu *bylo přímo uloženo*, aby jej *získal*, aby jej — jak sám praví — „*vyškemral ode mne stůj co stůj*“, a z něhož jest nade vše jasno, že jest si vědom toho *vyděračství* (zase vlastní jeho slovo!), *že se za ně stydí a z něho omlouvá*.

List ten mohl jsem uveřejnit již dříve — kdybych byl býval v Praze: ale já byl tři měsíce mimo Prahu a list ležel v zásuvce mého stolu v Praze. Ale i kdybych byl býval v Praze, nebyl bych ho uveřejnil, pokud bych měl jen jiskřičku naděje, že v p. Sezimovi nevymřel všecken vkus a takt, všecken smysl logiky a pravdy. Ale není naděje té po jeho posledním kanibalství, po jeho bezejmenných surovostech, jimiž se vrhá na člověka, jehož literárnímu charakteru osvědčoval vždy do nedávna

— písmem i tiskem — sympatií a úctou. Na takové surovosti se neodpovídá: zde není možná polemika a já se jí také vzdávám. Všecko, co je možno, jest jen usvědčit lháře — a jítí mimo něj celý další život.

List p. Sezimův zní:

Smíchov 16. 5. 1904 dopol.

„Vážený příteli,
promiňte, že burcuji Vás i v zátiší, do něhož tak náhle jste ulétl.¹ Nemohu jinak. Lidé, kteří podepisují brožurku proti dnešní správě ND, naléhají na mne, abych Vás podpis vyškemral od Vás stůj co stůj . . .²

Myslím, že můžete teď svolit bez dalších rozpaků. Bude vyhověno všem přáním, která jste projevil při naší rozmluvě o této záležitosti, — až do té stylové stránky, která vyspravena všude, kde jen toho sazba bez přílišných pohrom připouštěla. (Následuje několik vět, kde se obšírně vykládá o vypuštění jména p. Wenigova, o pokusech získati podpis p. Martenův a j. — věci bez významu pro můj spor. A pokračuje se:)

Brožurka vyjde ve středu; předešlý týden zarazil Kamper tisk jen proto, že čekal stále ještě na Vaši odpověď. Nedočkal se jí bohužel . . .³ a mně nezbyvá proto, než prosba skorem úpěnlivá, abyste mně odpověděl laskavě obratem, nenamítáte-li již ničeho proti tomu, abychom Vaše jméno položili na váhu. Kdybych do úterka večer nedostal odpovědi, dovolil bych si to vyložit jako Váš souhlas. Promiňte, mrzí mne strašně, že to vyhlíží skorem jako revolver, — ale na další odklady nezbyvá nám opravdu již času, neboť po svatodušních svátcích je vlastně již pravá divad. sezóna ta tam a pak byla by také brožura nadobro pochována.

Prosím ještě jednou: *nehnevte se na mne pro tuto násilnickou urgenci (stejně násilně nutí mne ostatní spiklenci k tomuto vyděračství*, které podnikám věru jen pro dobrou věc) — buďte zdrav a přijměte moji plnou úctu.

Cele Váš

K. Sezima,

Smíchov, Ostrovní 11.“

(Po straně listu jest ještě prosba o zaslání příspěvků „Lit. listům“, zase věc indiferentní pro moji při.)

Originál listu jest v mých rukou a dám do něho nahlédnouti každému slušnému člověku na požádání.

Jest patrné, že p. Sezima *lhal a vědomě lhal*, tvrdil-li v „Rad. listech“, co jsem z nich výše citoval: jeho list jej usvědčuje.

List tento vysvětluje každému, kdo má trochu soudnosti, jak dostal se můj podpis na brožuru: *byla to již věc spolkářské cti p. Sezimovy, aby jej přinesl „stůj co stůj“, jak sám pravi . . .*

List tento osvětluje také celý poměr páně Sezimův ke mně: ukazuje, že poměr ten byl *uctivý* a že si mne p. Sezima (jak alespoň psal a tiskl) *vážil*. Jest mně proto

1 - List byl poslán za mnou na venek, kam jsem na 2 dny si vyjel.

2 - Tři tečky jsou v listě p. Sezimově.

3 - Tři tečky jsou v listě p. Sezimově; nevynechávám sám nic z kontextu.

zcela lhostejno, pohazuje-li mne *dnes* p. Sezima blátem a urážkami — dnes, když jsem prve vystoupil proti jeho diplomatickým machinacím.

Nyní pochopí snad také p. Sokol z 1. čís. „Rozhledů“, kdo „ve jménu ethické ryzosti padá s piedestalu“, jak se vyjadřuje: *jestli já, nebo p. Sezima*. Pochopí to, je-li v něm jen špetka poctivosti a soudnosti.

Sestoupil-li kdo ne s piedestalu, ale prostě jen s *chodníku nejprostší a běžné slušnosti*, jsou to jen pp. Sezima, Kamper, Dyk a ostatní — pánové, kteří nejprve s neodbytnou dotěrností žebronili o můj podpis a za chvíli to popírali a spílali mně tak uboze nízce.

Dnes stojí zde demaskování.

V Praze 8. října 1904

Polemiky

Pohled ze žabi i s plačtí perspektivou

Čekal jsem to a nezklamal jsem se. Věděl jsem, že po bojích mých s vydavatelstvem brožury ND přispěchá ctná revue Pelcova, zalomí rukama nad zpustlostí účastníků a zvláště mojí (Ine ke mně obzvláště a z dobrých důvodů od mnohých let), pronese velmi ušlechtilý sermon a zamžourá mezi řádky k nebi: Bože, jak ti děkuju, že nejsem jako tento publikán, rváč atd. Věděl jsem i, že si svojí ušlechtilostí vydekoruje první číslo: obecnstvo má předsudek proti polemikám — spílá jim kde kdo: proč by Pelcova revue nemohla jej „zformovat filosoficky“: škodit to nemůže — jen prospět — a tu má Pelcova revue vždy odvahy dost a dost.

Pan E. Sokol vzal na se tento úkol a zhostil se ho brilantně.

Rozumí se, že není v zásadě proti polemikám. To by bylo nemoderní: život je boj — slyšel i p. Sokol, a proto rozlišuje. Ano, je filosof a rozlišuje. Jsou polemiky nutné, ušlechtilé, věcné, vyplynouší z různého názoru, ideové, boje proti zlu a pleveli, boje za umělecký pokrok, proti šosáctví a klamu, výlevy temperamentu a důsledky dokonce systému. Ano. Ale, žel, jsou také polemiky osobní, ošklivé, důsledky nevychovy, které „vyvěrají“, jak zní moderní cliché, „ne z čistých ledovců horských, ale z bažin duševních: z rivality velikášské, z osobního záští, z urputného neomylnictví“.

A aby nebylo pochyby, koho míní, jmenuje mne o kousek dál jménem. Neboť to prý je již knif takových osobních rváčů, že si vyberou nějakou *absolutnost*, nějaký *abstraktní ideál*, umělecký nebo ethický, a tím se ohánějí. Rozumí se, že pak lehce zničí odpůrce. Ale ach, Nemesis číhá: záhy padnou s piedestalu, který usurpovali. Tak já, který jsem takto záhudně potřel Mrštíka, padám dnes Sezimou. Neboť jsou to zcela obyčejní clowni a auguri, „normální lidé z ulice“, kteří si jen hrají na „apoštolské vůdce“. Jiné ubíjejí absolutností, a sami jsou, ach, relativita ve všem.

Nuže, milý pane Sokole, když již literární ethiku, tedy literární ethiku — ale bez abstrakcí, bez piedestalů, bez ideálů a jiných divadelních rekvizit. Já mám literární ethiku strašně prostou, tak prostou, že se o ní s Vámi jistě dohodnu. Základní a hlavní její příkaz dá se říci jedním slovem: *Nelži*. To jest ovšem cosi absolutního; znamená to: nelži nikdy — nelži ani na př., když píšeš o Šaldovi a Mrští-